

۳ احتمال در رویکرد نتانیاها نسبت به ترکیه

با بازگشت نتانیاها، ترکیه نگران است هر آن چه در دوران هرتزوغ رشته بود، پنبه شود.

به گزارش آران نیوز به نقل از تسنیم، تحولات جدید مرتبط با رژیم صهیونیستی، ذهن مقامات ترکیه را به خود مشغول کرده است.

در یک سال گذشته، دولت اردوغان، با اشتیاق زاید الوصفی قدم در راه عادی سازی روابط با صهیونیست ها نهاده و علاوه بر رئیس و نخست وزیر این رژیم، وزرای دفاع و خارجه نیز به آنکارا، استانبول و آنتالیا سفر کرده و مهمان تیم اردوغان شده اند. اما حالا یک بار دیگر معادلات قدرت در ساختار سست رژیم صهیونیستی تغییر یافته و شواهد نشان می دهد که بنیامین نتانیاها، اصلی ترین تصمیم گیرنده صهیونیست ها در ماه های آتی خواهد بود. در نتیجه با بازگشت نتانیاها، ترکیه نگران است هر آن چه در دوران هرتزوغ رشته بود، دوباره پنبه شود. ترکیه رویکرد امنیتی و اقتصادی خاصی نسبت به تحولات شرق مدیترانه دارد و تلاش برای عادی سازی رابطه با مصر و رژیم صهیونیستی، از سویی نشان دهنده تلاش تیم اردوغان برای اثرگذاری بر معادلات انرژی و انتقال گاز از سرزمین های اشغالی به سوی اروپاست و از دیگر سو، این واقعیت را به نمایش می گذارد که بنا به تصور مقامات ترکیه، تا زمانی که روابط آنکارا با رژیم صهیونیستی در مسیر عادی قرار نگیرد، تصمیمات و اقدامات آنکارا در حوزه های مدیترانه ای، آفریقایی و خاورمیانه ای با مشکل روبرو می شود. صهیونیست ها نیز با درک متقابل این وضعیت، از توان و امکان آن برخوردار شده اند که در پرونده های منطقه ای، از ترکیه امتیاز بگیرند.

تعارف دیپلماتیک اردوغان درباره نتانیاها

رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه، شب گذشته در مصاحبه با گروه شبکه های تلویزیونی «آ خبر» به روابط ترکیه و اسرائیل اشاره کرده و گفت: «روابط با ما اسرائیل به طور نسبی در دوران مسئولیت اسحاق هرتزوغ عادی شد. فارغ از نتایج انتخابات اسرائیل، هر اتفاقی هم بیفتد، ما باز هم می خواهیم روابط خود را با اسرائیل ادامه دهیم. تمایل داریم که روابط ما بر مبنای پایدار و بر اساس احترام به حساسیت های متقابل و منافع مشترکمان پیش برود. ما در طول روند عادی سازی با مقامات اسرائیلی دیدارهایی داشتیم. همانطور که می دانید در ماه مارس میزبان رئیس جمهور اسرائیل، آقای هرتزوغ بودیم. ما تماس های تلفنی مکرری داشتیم و گام های بلندی برداشتیم. ما در 17 آگوست امسال، به طور متقابل، سفیر اعزام کردیم و روابط دیپلماتیک به بالاترین سطح در نیمه اول سال رسید. در نیویورک و در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل، لاپید نخست وزیر اسرائیل را در محل ساختمان «خانه ترک» پذیرفتم. در ادامه و در هفته گذشته، وزیر دفاع اسرائیل بنی گانتز از کشور ما دیدن کرد و من او را پذیرفتم. ما امیدواریم با ادامه این روند با تماس های متقابل، روابط را در همه زمینه ها ارتقا دهیم. تا زمانی که احترام به ارزش ها رعایت شود، نه تنها ترکیه و اسرائیل، بلکه کل منطقه با دیپلماسی برد - برد سود خواهند برد».

اردوغان در سخنان خود، بنا را بر مصلحت و تعارف دیپلماتیک نهاده تا نشان دهد که تحولات داخلی رژیم صهیونیستی برای آنکارا مهم نیست. اما اصول بدیهی واقع گرایی در سیاست خارجی، به ما می گوید که هم چالش ها و موازات داخلی قدرت در بدنه رژیم صهیونیستی و هم رقابت سیاسی در آنکارا در آستانه انتخابات 2023 میلادی، بر روند آتی روابط ترکیه و رژیم صهیونیستی، اثر خواهد گذاشت.

سه نگاه متفاوت به روابط ترکیه و اسرائیل در دوران نتانیاها

از نگاه تحلیل گران محافل سیاسی و امنیتی صهیونیستی، یکی از بزرگترین دستاوردهای دوره لاپید - بنت، عادی سازی روابط با ترکیه بود. روابطی که در دوران نتانیاها به نقطه تنش و درگیری رسیده بود، اما بعدها با اشتیاق تیم اردوغان، این رابطه به تدریج مجدداً احیا شد و سفر دوباره منصوب شدند. بنابراین، در دوره جدید نتانیاها چه انتظاری در این زمینه وجود دارد؟

حیدر اروچ از تحلیل گران ترکیه در مصاحبه با اسپوتنیک گفته است: «اختلاف بین نتانیاها و رئیس جمهور اردوغان چیزی است که همه ما ابعاد آن را می دانیم. با این حال، من فکر نمی کنم که نتانیاها پس از روی کار آمدن، تلاشی برای توقف عادی سازی با ترکیه انجام دهد. چنین چیزی منطقی نیست».

در مورد سناریوهای احتمالی تصمیمات نتانیاها درباره ترکیه، دو دیدگاه متفاوت و متناقض مطرح شده است:

الف) نتانیاها تمایل ندارد در روندی که خود او نقشی در آن نداشته، قدم بگذارد و در نتیجه، ممکن است در توسعه روابط با ترکیه تعلل کند.

ب) خود نتانیاها تمایل ندارد به ترکیه نزدیک شود، اما ناچار خواهد بود به تصمیمات و نگرش شرکای ائتلاف خود چشم بدوزد.

ج) نتانیاها نخواهد توانست به تنهایی روند روابط امنیتی و تجاری بین ترکیه و اسرائیل را متوقف کند. زیرا نهادهای داخل اسرائیل، ضرورت تداوم این تجارت را پذیرفته اند و فکر می کنند ادامه آن به نفع اسرائیل است. با این حال، این روند ممکن است در دوران نتانیاها شتاب خود را از دست بدهد و اندکی کند شود.

یکی از انتظارات مهم ترکیه در مورد اسرائیل، برخورداری از سود و مواهب انتقال گاز سرزمین های اشغالی به اروپا بود. اما حمله روسیه به اوکراین، موجب آن شد که اتحادیه اروپا در یک ابتکار عمل شتاب زده، در توافق با اسرائیل و مصر، موفق شد حق انتقال گاز از سرزمین های اشغالی به اروپا را به دست آورد. در نتیجه، این معامله باعث شد بخشی از رویاها و اهداف ترکیه در شرق مدیترانه و در ارتباط با اسرائیل، نقش بر آب شود. با این حال، ترکیه همچنان مشتاق به توسعه و تعمیق رابطه با رژیم صهیونیستی است. در پایان باید گفت، تعمیق و توسعه روابط ترکیه با رژیم صهیونیستی برای دولت اردوغان و حزب عدالت و توسعه، از چنان اهمیتی برخوردار است که اردوغان پیه شنیدن انتقادات و گلایه های اسلامگرایان داخل و اخوانی های خارج را به تن خود مالیده و تمایل دارد به این مسیر ادامه دهد. اما مشی سیاسی گذشته نتانیاها و رویکرد امنیتی و خشن او می تواند برای ترکیه مشکل ساز شود.